

Fröjden i Herren

eller

De övervägande skälen för Guds barn att alltid glädjas, samt att "fröjd i Herren är vår starkhet"

Uti Johannes första epistel och första kap. uppgiver aposteln, i v. 4, ändamålet med sin epistel sålunda: »Och detta skriva vi till eder, på det att eder glädje må vara fullkomnad. »Här märker jag, att den sanna kristendomen icke skall vara ett tungt och ängsligt väsen, utan tvärt om, såsom aposteln Paulus säger, »frid och fröjd i den helige Ande» (Rom. 14:17). Redan detta borde innerligen glädja och draga våra hjärtan, i synnerhet när vi se, huru Herren själv så hjärtligen hult ville göra oss glada, att han två gånger på en afton brukade samma ord: »Att eder glädje må varda fullkomnad» – och förklarade det vara ändamålet med sitt tal, sägande: »Detta har jag talat till eder, på det att min glädje må förbliva i eder, och eder glädje varda fullkomnad» (Joh. 15:11; 16:24). Tänk, vilken ljuv tröst som ligger däri, att Frälsaren ville, det hans skröpliga lärjungar skulle vara glada - att han icke blott är nådig, försonar och förlåter allting, utan ock vill, att vi skola vara glada till sinnes, ja, säger han, »att eder glädje skall varda fullkomnad». O, det hulda och vänliga frälsarehjärtat!

Men i de anförda orden av Johannes ligger ännu något annat. Han säger, att det är rent av ändamålet med hans epistel, att deras glädje skulle varda fullkomnad. Han har ock uti sitt 2:a brev sagt detsamma: »Jag hoppas att komma till eder och få tala muntligen med eder, på det att vår glädje må vara fullkomnad» (v. 12). De, som icke förstå hemligheten härav, torde mena, att det är blott en vänlighet av aposteln, att han ville gör sina lärjungar glada, men att det icke är av någon sådan vikt, som när han förmanar till gudaktighet, trohet, köttets korsfästade o. dyl. »Det som är idel mildhet», tänker någon, »är mig icke så behövt, som det, vilket straffar mig och fordrar gärningar av mig.» Och vidare: »Vilken skulle bekymra sig om min glädje? Denna utgör min egen sällhet - vad en apostel måste yrka, är gudaktighet, ödmjukhet, goda gärningar» m.m. Så hava många tänkt; men det är idel okunnighet. Aposteln visste något annat. Aposteln visste, att så länge icke denna fröjd i Herren börjat brinna i hjärtat, så äro en hel mängd av förmaningar fruktlösa. Aposteln visste, att »fröjd i Herren är vår starkhet» (Neh. 8:10). Just då han gjorde sina lärjungars glada, då gjorde han dem starka och villiga att löpa i den tävlingskamp, som var dem förelagd.

Så säger ock David: »Jag vill löpa dina buds väg, ty du tröstar mitt hjärta» (Ps. 119). Och Paulus säger, att »Guds frid skall bevara våra hjärtan och tankar i Kristus Jesus» (Fil. 4:7). Se här hemligheten, varför skriften gör affär av vår glädje! Guds barn, som hava så stora skäl till en beständig glädje, att »hela deras liv borde med rätta vara idel fröjd och gamman», böra icke genom några småting på jorden låta beröva sig denna glädje, utan beständigt vara uppfyllda med sina stora fröjdeämnen; ty när icke detta sker, utan hjärtat blir tomt på denna höga, himmelska glädje, då törstar det efter någon annan, efter glädje i avgudarna, ja, i synder och laster. Sådant är hjärtat. Det kan icke leva, om det icke har någon förnöjelse, någon glädje, någon skatt - det bryter sig med makt fram till någon glädje. Kan det då icke njuta den heliga, himmelska glädjen, då måste en ohelig, jordisk och fördärvlig fylla tomrummet.

Härav kommer det, att en väckt och sökande själ, som ännu icke fått denna skatt och glädje i Gud, ännu icke kommit till trons frid och fröjd i Herren, utan med en dyster, lagbunden ande ännu trålar och arbetar på sin förbättring - att en sådan alltid ligger i vanmakt under härskande synder, och att även den, som kommit till tron, men åter förlorat sin glada tillförsikt och nedsjunkit i trålsinne, har med detsamma även förlorat all kraft; bekännelsen har tystnat, bönen blir tung, olustig och kraftlös, hela väsendet slappt och oandligt; han föresätter sig mycket, men förmår intet. Härav kommer det, att under det man på det allvarligaste förmanar och undervisar en sådan om några goda gärningar, det upplöser sig uti ett intet, det blir icke av - under det några andra i grannskapet, som aldrig hört dessa förmaningar, redan fullgöra desamma med lust och kraft. Vad var orsaken? De hade fått trons fröjd i sina hjärtan. »Fröjd i Herren skall vara vår starkhet. »

Men här kan en mera upplyst anmärka: »Fröjd i Herren är en trons och Andens frukt; man kan icke taga den förr, än den varder given; den kan icke frambringas genom förmaningar.» Det är sant. Men liksom kärlek, ödmjukhet och mildhet också äro Andens frukter, och apostlarne likväl förmana till deras övande, så hava de också förmanat oss till denna Andens frukt, fröjden i Herren, och sagt: »Varen alltid glada, ty detta är Guds vilja i Kristus Jesus med avseende på eder.» (1 Tess. 5:16–18); »fröjden eder i Herren alltid» - och så böra vi fara efter den nåden och använda alla medel, som befordra densamma. Förloras trons glädje, så förloras ock alla andra gåvor och krafter.

Men en annan säger: »Glädjen beror av omständigheterna; då jag har skäl till glädje, då är jag glad, men huru kan jag glädjas, då nöd och bedrövelse tillstöta?» – Dessa äro riktiga uttryck blott för den mänskliga och köttsliga glädjen. Men aposteln säger: »Såsom bedrövade och dock alltid glada» (2 Kor. 6:10). Aposteln säger: »Jag överflödar av glädje i allt vårt betryck» (kap. 7:4). Aposteln säger: »Fröjden eder i Herren alltid; åter säger jag: fröjden eder» (Fil. 4: 4). Är du ännu en otrogen, då kan du visst icke glädjas i Herren, och då är din glädje beroende av tillfälliga omständigheter; men en trogen har en hög och besynnerlig frid, så att han även kan glädjas i bedrövelsen. Må dock ingen tänka, att de yttre omständigheterna icke inverka på de trognas hjärtan; nej, så länge de omföra denna hydda, känna de väl, var det svider.

Assaf bekänner om sig: »Det gör mig ont i hjärtat och stinger mig i mina njurar, att jag måste vara såsom en dåre och ett vilddjur för dig» o.s.v. Men hör, vilken djup glädjekälla han ännu hade kvar! Han tillägger: »Men nu förbliver jag städse vid dig. När jag har dig, så har jag icke behag till något på jorden. Om än min kropp och själ försmäkta, så är dock Gud mitt hjärtas klippta och min del.» Om ett sådant hjärta talas nu här. En otrogen själ är alldeles obekvämd för glädjen i Herren; antingen är hon uppfylld med avgudar, helt lättsinnig och jordisk, eller ock tryckt av lagen, trälaktig och förskräckt för Gud - och att uppmuntra ett sådant hjärta till glädje i Gud, det vore såsom att vilja förmå vattnet att brinna. En otrogen har ock alls intet skäl till glädje. Det är endast det ömkligaste vansinne att ett världens barn en enda stund kan le då det lever under den Allsmäktiges vrede och går mot den eviga döden. Sådana olyckliga själar har icke någon apostel uppmanat till glädje, utan till dem heter det: »Gråten och jämren eder över det elände, som skall övergå eder» (Jak. 5:1).

Här talas till de pånyttfödda nådebarnen, som stå i den Allsmäktiges vänskap. Och dessa hava i sanning skäl, ja, de allra största skäl till att beständigt glädjas och fröjdas, även om de svåraste jordiska olyckor och sorger drabbat dem. De äro dock alla stunder lyckliga - ja, om icke alltid glada dock alltid lyckliga; däråt borde de alltid glädja sig. Ingen kristen kan redan den konsten att beständigt glädjas - känslan går sin väg och omväxlar såsom skyhimmelen. Men skäl har han att beständigt glädjas, ty lycklig är han. »Se, vi prisa dem saliga, som tåligt hava lidit» (Jak. 5:11). Och för det andra, så finnes det ock en djupare glädje än känslans, en medvetandets, en trons glädje, som säger: »dock likväl är jag glad! - fastän jag icke nu känner synnerlig glädje, är jag dock glad, att jag har en Herre, en vän, en skatt, som vida överväger allt.» En sådan glädje böra de kristna hava. Därtill förmanar aposteln, då han säger: »Fröjden eder alltid!»

Men han uppgiver ock grunden därtill, då han säger: i Herren - märk! i Herren - icke i silver och guld, icke i yppighet och sång, icke i hälsa och starkhet, icke i konst och vishet, icke i välde och ära, icke i vänskap och gunst, ja, icke heller i goda gärningar och helighet; ty sådant giver blott en bedräglig och falsk fröjd, uti sådant skolen I icke länge få glädjas, om I ären äkta barn, under Guds helige Andes åga. Ty dels är detta en farlig glädje, som drager hjärtat från Herren, vilken vill ensam vara sina barns glädje, skatt och förnöjelse; dels ger ock allt sådant en kort och vansklig fröjd, som snart tager en ända. Därför, om I viljen fröjdas »alltid», ja, evinnerligen, så skall eder fröjd vara »i Herren». Att all annan fröjd, även den över Andens gåvor, såsom över helgelse, kraft och goda gärningar, är en farlig fröjd, därom hava vi en tänkvärd lärdom i den hulde, vaksamme Herrens hastiga varning till sina lärjungar, då de med fägnad omtalade, huru de i Jesu namn utdrivit onda andar: »Glädjens icke, att andarna äro eder underdåniga, utan glädjens, att edra namn äro skrivna i himmelen» (Lukas 10:20). Så varnar ock Herrens Ande i Jer. 9: 23-24: »En vis berömma sig icke av sin vishet, och en stark

berömme sig icke av sin styrka, och en rik berömme sig icke av sin rikedom! Utan den som vill berömma sig, han berömme sig därav, att han känner mig.» – Herren är en stor »nitälskare». Han tål icke, att hans brud har sin egentliga hjärteglädje och skatt i något annat, än i honom.

Och sedan, för att icke i denna onda, jämmerliga värld alldeles »uppslukas av bedrövelse» och förlora den så viktiga friden, huru nödigt blir det icke för en kristen att hava sitt hjärtas säte, skatt och glädje i Herren allena - samt att beständigt underhålla och styrka hjärtat med våra höga, himmelska fröjdeämnen, vår höga lycka, våra härligheter och rikedomar i Herren! Det får icke nekas, att utsägligen bittra erfarenheter kunna drabba en kristens hjärta i denna onda värld, som med skäl kallas en jämmerdal. Huru mycket lidande och bedrövelse har icke syndafallet utbredd över jorden: de mest hjärtslitande förluster och sorger, den mest tryckande nöd och smärta! Och för en själ, som lever under Andens tuktan, huru mycken bedrövelse medför icke den inneboende synden, det oroliga samvetet och alla satans glödande skott i det skrämde och blödiga hjärtat! Därjämte äro vi omgivna av hela massan onda själar, som stå i fiendens förbund; och huru mångfaldig ledsamhet och hjärtepinan kan icke den hopen tillfoga en arm flykting, som vågat gå ut från Babel och vittna om dess fördärv!

Visst äro här sorger och anfäktningar nog. Visst fordras här en övermänsklig och överjordisk hugsvalelse, om vi under allt detta ännu skola behålla någon tröst och icke uppgivas i vägen. Och likväl säger Paulus, att han icke blott hade tröst, utan ock »överflödade av glädje i allt sitt betryck». Huru går det nu till? Huru kommer man till ett så besynnerligt sinne, att man kan hava glädje i bedrövelsen, ja, en utsäglig glädje? Vi hava sett otaliga exempel därpå i alla tider - exempel av svaga, skröpliga kristna, som kunnat förlora allting, till och med sitt liv, och det med leende, glatt ansikte och fröjdefullt hjärta. Vad är hemligheten och konsten att få ett så över allt jordiskt upphöjt sinne, att komma till en så oberoende ställning, att hela världens ondska och alla helvetets makter icke kunna beröva oss vår frid och glädje? Hör och märk! Det sker blott genom att äga och i hjärtat levande fasthålla en så stor lycka, som tillräckligen överväger allt det bittra, som här kan möta oss. Här är hemligheten: att hava en tillräcklig och allt övervägande lycka, men detta icke blott i ett kallt förståndets vetande, utan med en levande hjärtats tro i full visshet. Jämte den stora lyckan fordras således även den helige Andes nåd i hjärtat, varför aposteln helt kort förklarar, att fröjd och frid äro Andens frukter (Gal. 5); men grunden och sättet för deras vinnande är detta, att hjärtat uppfylles av sin stora lycka.

Giv blott akt på följande bild: om en rätt lycklig brud, som blivit upptagen ur den djupaste fattigdom och låghet och har blivit föremål för en rik, förnäm och i alla måtto älskvärd herres kärlek, vilken hon älskar mer än sitt liv, nu är på vägen till hans palats, för att där med honom förenas och där emottaga all den rikedom, lycka och glädje, som väntar henne, huru lätt fördrager icke hon alla resans besvärligheter! Huru glättigt ler hon icke åt en liten förlust! Om en vild människa vid vägen kastar på henne en vred blick och ett förolämpande ord, det förorsakar henne ingen långvarig bedrövelse, hennes mans kärlek och leende mot henne är henne nog, och hennes stora lycka uppfyller så helt hennes hjärta.

Se här! Det fordras blott, att hjärtat är uppfyllt av den stora, allt övervägande lyckan att stå i förening och vänskap med den Allsmäktige, veta sig vara utkorad till evinnerligt liv, till barn och arvinge i himmelen, till härlighetens Herres brud. Att i hjärtlig tillförsikt kunna luta sitt huvud till Frälsarens bröst och med full trosvisshet säga: »Min vän är min och jag är hans» - se, detta är något, som kan »fullkomna» vår glädje, det vill säga: icke sådan, som den skall bliva i himmelen, utan sådan, som den kan vara här i trons rike, där vi ännu äro på vägen till vår Herres palats och ännu i denna jordiska hyddan blott se och känna det, som är för ögonen uti oss och omkring oss. Då vi likväl redan vunnit och kunna glädja oss åt det, som vårt hjärta huvudsakligen önskar och söker, så att vi sjunga: »Min högsta sällhet grönskar, jag har allt vad jag önskar; ty hela Frälsarens person är min igenom tron» - då heter det en »fullkomnad glädje».

Då nu aposteln säger: »Detta skriva vi till eder, på det att eder glädje må vara fullkomnad», så måste visserligen hans brev innehålla de rätta fröjdeämnena. Så skola vi ock finna det. Han har ock med korta, men rika ord

sammanfattat dem i detta 1:a kapitel, vilket vi därför nu vilja med Guds bistånd betrakta, och göra denna gång en liten början därmed. Den första och djupaste källan till en evig tröst och glädje ligger redan antydd i apostelns första rad i brevet. Han börjar så: »Det som var från begynnelsen.» – Se här är det oförgångliga stora, som icke rubbas genom några stormar och växlingar i tiden! »Det som var från begynnelsen» - det är det eviga och oföränderliga! Ack, kunde vi blott däruti insvepa våra hjärtan, vilken fast borg mot alla stormar och pilar, vilken hög och orubblig frid och glädje! H

uru ödsligt, huru glädjefattigt, ja, bedrövligt måste icke detta livet bliva för en kristen, om han icke beständigt har dessa stora, eviga tingen för sitt öga! – Låtom oss betrakta apostelns ord. Han säger: »Det som var från begynnelsen» - icke: det, som tillkom, utan redan var, då världen skapades, således var till före världen. Och vad var detta? Vad menar aposteln? Han förklarar sig genast själv, då han tillägger (v. 2): »Livet», vilket var hos Fadern, »vart uppenbarat för oss». Vi igenkänna här samme Johannes, som börjar sitt evangelium så: »I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Genom detta är allt gjort» etc. »I det var liv, och livet var människornas ljus. Och Ordet vart kött, och han bodde bland oss» etc. – Se här den egentliga källan, den allra djupaste, den eviga källan till all oförgånglig tröst och glädje!

Då nu aposteln börjar sitt brev med de orden: »Det som var från begynnelsen», vill han därmed allra först påminna oss om det eviga, fasta och orubbliga i Guds nåd mot oss genom Kristus. Han vill säga: Det jag nu förkunnar eder, är icke någon ny, främmande och oviss sak, utan den urgamla, den är äldre än himmel och jord. Ty förrän världen ännu var grundad, hade Gud i enfödde Sonen utvalt oss och beslutit i tidens fullbordan sända honom till oss, att uppenbaras i vår natur, att bliva vårt liv och vårt ljus. Ingenting är så oföränderligt, som Guds evighetsråd. Vad Gud »efter sin egen viljas välbehag» har beslutit kan aldrig i evighet förändras. »Hans nådegåvor och kallelse äro sådana, att han icke ångrar dem» (Rom. 11:29). Icke heller kan någon annan makt omintetgöra eller förhindra det, som Gud har beslutit. Han, som skapat miljoner världar och med sitt allmaktssord föreskrivit dem deras oföränderliga banor, skulle han låta sitt eviga uppsåt rubbas eller förhindras? Fastän hans motståndare, djävulen, förde människan i synd och död, skulle han därför låta henne, utan hopp och räddningsmedel, evigt förbliva i döden?

Nej. Livet, som var hos Fadern, måste uppenbaras i köttet och bliva människornas ljus, frälsning och hopp - »såsom han har utvalt oss i honom före världens grundläggning» (Ef. 1:4). – Vi skola därför aldrig förgäta »Guds evighetsråd om människan» och »hans uppsåts fasthet», vilket med all sin rikedom på tröst och salighet alltid står kvar, vad helst oss händer och vad helst vi hos oss se och känna. Gud har dock skapat människan till sin avbild, sitt barn och sin arvinge och före världens grundläggning lagt grunden för vår frälsning, »utvalt oss i Kristus», d. ä. i sitt eviga råd fastställt att genom honom bota syndafallet, göra honom till vår andre Adam, vår medlare och salighetshövding, på det att var och en, som i sin nöd vände sig till honom, med tron omfattande honom, icke må förgås utan hava evigt liv. När han hade beslutit sådant, då skapade han människan till sitt barn och sitt rikes arvinge, fastän han mycket väl förutsåg syndafallet och all den synd och det elände, som detta skulle utbreda över människosläktet.

Han visste väl, huru det skulle botas. Hans viljas råd skulle icke bliva om intet. Han tillredde ock därför redan från begynnelsen himmelens boningar för människan; såsom Kristus säger sig på yttersta dagen skola inbjuda sina trogna: »Kommen, I min Faders välsignade, och tagen i besittning det rike, som eder är tillrett från världens grundläggning.» Han tillredde därför även hennes boning under prövotiden med all kunglig rikedom och prakt - allt gjorde han för människan - byggde, planterade och prydde åt henne på jorden och uppfyllde denna med allt vad som fordrades för hennes behov eller förnöjelse och sade: Allt detta har jag givit eder! »Råden över fiskarna i havet och över fåglarna under himmelen och över alla djur, som röra sig på jorden.»

Att betrakta denna Guds ursprungliga avsikt med människan kan ofta med en väldig tröst och glädje styrka ett bedrövat hjärta. Huru har icke det i djup bedrövelse hugsvalat mången kristen, då det blott blivit honom av

Anden givet att tänka: »Du är ju dock ännu en människa! Gud har ju dock i sitt hjärta några stora, eviga nådestankar om människan. Han har ju om henne ett oföränderligt råd och ett synnerligt fadershjärta. Han är därjämte en allsmäktig Skapare! Jag kan då aldrig sjunka så djupt, att icke han kan ännu upphöja mig, och - 'sin härliga nåd till pris' - göra något kostligt av mig. Då våra första föräldrar så ovärdigt bröto hans billiga bud - de, som likväl hade alla behövliga krafter att hålla det - med vilken hjärtlig huldhet förbarmade han sig icke ändock över de fallna barnen, uppsökte och tröstade dem! Och då han givit oss sin enfödde, älskade Son till vår broder och Frälsare, då måste han icke vara så liknöjd om människan! - ja, då måste han hava någon djupare faderskänsla för henne. Vem vet, huru mycket gott en så stor Fader ännu kan göra mig? »Ja, redan sådana betraktelser över »det, som var från begynnelsen«, kunna rikligen glädja och fröjda oss, när vi få nåd att djupare betänka det.

Men det är i synnerhet två ting, som beröva oss vår tröst och göra en kristen försagd och klenmodig: först synden, den beständiga och bedrövliga synden, att fastän vi se Guds vilja, vi dock icke äro och göra därefter, utan dagligen både i vårt inre och yttre väsende bryta mot hans bud, vilket i synnerhet för en benådad kristen är så högst ovärdigt. För det andra: om vi hade en rätt allvarlig bättring, en djup förkrosselse och ånger, en brinnande och ihärdig bön, så kunde vi dock hoppas nåd; men då nu till all vår synd även kommer ett så lättsinnigt, hårt och kallt och förstrött hjärta, att vi icke ångra, icke vaka, icke bedja, som vi borde - huru kunna vi då hava tröst och tillförsikt till Guds vänskap? Allt det uppräknade är sannerligen bedrövligt, mer än allt annat - och om vår fullkomlighet i dessa stycken vore vår frälsnings villkor, så vore vi tusen gånger förlorade - men hör! vi hava något helt annat, som gäller mer: »Det, som var från begynnelsen.« - »Gud har utvalt oss i Kristus före världens grundläggning.»

Giv nu akt på den andra stora trösten, som ligger däri, nämligen att denna vår utkorelse således alls icke är grundad på något vårt tillgörande, icke till det ringaste, enär den skedde, förrän vi ens funnos till. Tänk, då Gud har utvalt oss, redan förrän vi voro födda, förrän himmel och jord ännu funnos till, ja, förrän världens grundval ännu var lagd; så kunde vi ju ingenting göra till vår utkorelse, kunde då icke tänka, känna, bedja eller göra något därtill, när det ännu icke fanns någon början ens till den första människan, ja, icke en gång ämnet, varav hon skapades. Härav kan jag då äntligen se och märka, att Guds nåd icke till det ringaste beror av oss, att Gud, då han utvalde oss i Kristus till barn och arvingar, alldeles icke såg efter det ringaste hos oss, utan helt och allena såg på Kristus, vilken var hos Fadern och blev bestämd till vår Frälsare. Gud ställde således i denna sin utkorelse endast sin egen käre Son för sina ögon och fattade detta eviga beslut, att han, enfödde Sonen, skulle utgivas till en människa för alla människor, till människornas andre Adam, medlare och försonare, och att var och en, som någonsin flydde till honom och trodde på honom, icke skulle förgås, utan få evigt liv och vara Guds utvalde genom honom.

Vår synd, om den än vore tusende gånger svårare och mångfaldigare, förmår icke nu mer att göra denna utkorelse om intet och hindra vår salighet. Ty då vi likväl blivit omvända till Gud från vårt förra syndasäkra väsende och av hjärtat önska att blott vara funna i Kristus, så kunna vi med visshet veta, att vi äro i honom för Gud täcka, utvalda och benådade - ja, så visst, som att det är gjort av Gud själv och talat av honom, vilken är så stor, att han »mätte jorden i sin hand och uppmätte himmelen med spann«, såsom Jesaja säger. Vår salighet är grundad på en så fast, evig, orygglig klippa, att ingen synd, ingen vårt hjärtas ondska eller svaghet, ja, icke ens allt djävulens raseri kan göra den om intet. Ty allt detta onda tillsammans taget kan ju omöjligen rubba Guds fasta utkorelse i Kristus, vilken skedde redan i evighet, förrän vi eller ens världen var till.

Se då här en gång, du, som har ett bedrövat hjärta, med en eller flera förskräckliga synder på samvetet, så att ditt hjärta liksom bulnar av synd och elände - se här en evigt gällande hjälp! Så mycket väger du icke, att icke denna tusenfalt överväger allt ditt onda! Betrakta det, som var från begynnelsen; betrakta, att Gud före denna utvalde oss i Kristus, och se däruti hans fasta nit och uppsåt att övervinna all synd och alla djävulens gärningar på jorden och genom sin utvalde medlare bota allt! Du tänker på din bättring, din ånger, din bön, såsom borde

de göra något härtill! O, du kommer för sent, han utvalde oss blott i Kristus, och så tidigt, förrän världens grundläggning. Han utvalde oss i Kristus, icke i dig eller mig - icke i någon av de fallna, utan endast i den älsklige och fullkomlige. Med honom har han uppgjort vår sak, i honom är han försonad, blidkad och nöjd - icke i oss utan blott i honom, i vilken han utvalde oss på en tid, då ingen människa hade bett honom, ingen hade med ånger eller bättring det ringaste bidragit därtill eller bevekt honom. Han gjorde det »efter sin viljas välbehag, sin härliga nåd till pris». Att Gud frälsar oss, det är så alldeles hans egen fria gärning, som att han beslöt och skapade världar. »Gud gör allting för sin egen skull.»

Se, detta är nu den första och djupaste källan till en hög och oförgänglig glädje! Det var ur denna eviga tröstekälla, martyrerna hade druckit, när de gingo med fröjd till de brinnande bålarna och allehanda marter. De voro »druckna» av den läran, att Guds Son hade blivit människa och vår broder, och vi därigenom hans bröder och medarvingar, vilket alla helvetets makter icke kunde göra om intet. Detta är ock för alla Guds barn det första, stora och allt övervägande skälet att alltid fröjdas i Herren. Synden är visst vårt allra största onda, men dock är denna nåden och glädjen ännu större; såsom ock Luther härom anmärker, då han i en predikan över Fil. 4:4 säger: »Emedan vi leva mitt ibland synder och allt annat ont, som driver oss till bedrövelse, så vill aposteln, att vi skola bemanna oss däremot; och om vi än stundom fölle i synd, att vi dock låta fröjden i Gud vara kraftigare, än bedrövelsen över synden. Jag säger åter: syndens natur är, att hon har med sig bedrövelse och ett bävande samvete - så kunna vi icke heller vara utan synd - dock skola vi låta fröjden hava överväldet och låta Kristus vara starkare än våra synder; såsom Johannes säger: 'Om någon syndar, så hava vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig etc.' - och på ett annat ställe: 'Vi kunna inför honom stilla våra hjärtan vadhelst vårt hjärta må anklaga oss för, ty Gud är större än vårt hjärta och vet allt.'»

Men om nu denna höga tröst skall kunna övervinna all vår sorg och mitt i bedrövelsen styrka och fröjda våra hjärtan, så fordras nödvändigt, att vi dels hava en full visshet om dessa våra stora fröjdeämnen, dels ock dagligen och beständigt umgås med desamma, höra, skåda och åter skåda på våra himmelska rikedomar. Därom påminnas vi av det Johannes ytterligare säger: »Det vi hava hört, det vi hava sett med våra ögon, det vi hava beskådat och våra händer hava vidrört, om livets ord.» Tänk, vilken segrande tröst och styrka för Johannes, då han kunde så betyga! Det är först den triumferande vissheten, som härmed uttryckes. »Jag förkunnar ingenting ovisst, utan det jag med mina ögon sett, med mina öron hört, med mina händer vidrört.» Johannes var den lycklige, som legat vid Jesu bröst, vandrat, vilat och vakat med honom, stått vid hans kors och vid hans uppfarande till himmelen. Icke undra vi då, att Johannes kunde göra och lida allt med fröjd. Han har ock uti sitt evangelium åberopat detta sitt eget skådande.

Redan i I:a kapitlet säger han: »Vi skådade hans härlighet, såsom den av Fadern enföddes härlighet, full av nåd och sanning.» Och då han i 19:e kap. berättar, huru blod och vatten utrann från Kristi uppstungna sida på korset, tillägger han: »Och den, som har sett detta, har vittnat därom» etc. På samma sätt har ock Petrus triumferat och med sitt eget seende och hörande betygat sitt vittnesbörd: »Vi hava icke följt klokt uttänkta fabler», säger han, »då vi hava kungjort för eder vår Herre Jesu Kristi makt och tillkommelse, utan vi hava själva sett hans härlighet; ty han fick av Gud Fader ära och pris, när från den stora härligheten kom en sådan röst till honom: 'Denne är min älskade Son' m.m. Och denna röst hörde vi komma från himmelen, då vi voro med honom på det heliga berget» (2 Petr. 1). Gud vare lov! »Vi hava icke följt klokt uttänkta fabler.»

Men du säger: »Vad hava för vi visshet, vi som icke med egna ögon sett det?» - Gud vare lov! »Den som tror på Guds Son, han har vittnesbördet inom sig själv» - han har sett och skådat! »Gud har icke låtit sig själv vara utan vittnesbörd.» Den som icke tror Guds vittnesbörd, han är med all rätt straffad med blindhet, han ser intet, ser icke det, som står mitt framför honom, såsom de otrogna judar bevisa, vilka hade Kristus och alla hans gärningar för ögonen, så väl som Johannes och Petrus, och dock sågo intet. Men »den som tror på Guds Son», han ser i honom »Urim och Tummim», ljus och fullkomligheter, han umgås ock dagligen med Kristus - skulle han då icke känna honom? Den, som tror på Guds Son, ser härliga ting - först i sig själv och sin egen själs

historia, nämligen en ny skapelse, icke mindre undransvärd, än den första skapelsen; sedan ser han utom sig oupphörliga bekräftelser på Guds ord. Vad ser han icke t.ex. blott uti denna kvarleva av det gamla Israel, dessa judar, som gå bland oss? Vad ser han icke uti ömkligheten av alla hedningars gudaläror? – Vad ser han icke blott i denna omständigheten, att ordet om den korsfäste icke stannade med hans död, utan är utgången i alla land? Vad behöver han mer till bevis för Kristi uppståndelse? Och vad behöver han då mer veta, om vem den Herren var? – Är icke allt detta ett seende? Tack och lov, o Gud! Vi hava sett, vi hava skådat, men dock icke alla, dock endast de, för vilka du »vill uppenbara det» (Matt. 11: 25, 27). Väl får man förödmjuka sig under Guds mäktiga hand och tigga om den nåden, om ett andligt öga, om ljuset; ty detta kommer blott ovanefter, ifrån Ijusens Fader.

Det andra, som Johannes här lär oss, är, att vi måste dagligen umgås med dessa himmelska föremål av livets ord. Detta sitt dagliga umgänge därmed antyder han med de många upprepade orden: »Det vi hava hört, det vi hava sett med våra ögon, det vi hava beskådat och våra händer hava vidrört om livets ord»; och v. 2: »Livet vart uppenbarat, och vi hava sett och vittnat» etc. Se, här är det andra nödvändiga villkoret för att hava en allt besegrande tröst och glädje av Kristus, nämligen att vi icke blott hava hört och sett, utan ideligen, igen och åter igen höra och se och beskåda och åter beskåda och »vidröra» eller umgås med dessa saker, dessa våra himmelska rikedomar. Här är hemligheten av att hava kraft och tröst i hjärtat, nämligen seendet, beskådandet - det ideliga seendet och beskådandet av våra fröjdeämnen. Nu vidröra vi en punkt, i vilken alltsammans hopdrager sig. På denna punkt beror det!

Här är orsaken, varför så liten frid och fröjd och kraft bor i våra hjärtan. Vi skåda allt annat tusende gånger, blott icke detta, som giver liv och frid. Ja, mitt under ett flitigt hörande och läsande, kan man dock hava sin själs öga riktat blott på sig själv, på uselheten - men i Kristi härlighet, i Guds eviga utkorelse, i våra himmelska rikedomar, kan man icke försänka sig. Och vad hjälper då allt Guds ord? Sådant som vår själ skådar och umgås med, sådant uppfyller hjärtat. Det är en beklagansvärd sjuklighet hos vissa kristna, att de så litet betrakta det stora, härliga, som skulle uppfylla dem med frid och fröjd; däremot försänka de hela själen i sådant, som uppfyller dem med allt ont, samt med kval och oro.

Det man mest betraktar, av detsamma har man mest intryck. Gud hjälpe oss! Detta är något så viktigt och nödvändigt, att allting är fåfängt, om vi icke häruti rätta oss efter ordet. Vi böra ock hjälpa varandra därtill med förmaningar och uppmuntringar, att vi måtte begynna flitigare umgås med våra stora rikedomar i Kristus. Det finnes intet annat sätt att få någon glädje och styrka i hjärtat. Luther, den store teologie doktorn, som dagligen intet annat gjorde, än arbetade med ordet och lärandet, hade dock intet annat råd, än det varje enfaldig tjänstepiga har: han tog dagligen, för sin egen själs behov, trons artiklar för sig och tio Guds bud och några välbekanta språk om Kristus, som han åter för tusende gången betraktade. Ingen kristen har ännu uppfunnit något annat sätt att vinna och behålla någon kraft i hjärtat. Gud hjälpe oss till verkställigheten av denna punkt! Och så skola vi ösa vatten med fröjd utur frälsningens brunnar.

– C-O Rosenius

(Tolfte årgången, år 1853)

© Pietisten 2023

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com